

SIMAV informeert...

Het in stand houden van molens

Daar draait het om bij SIMAV. We hebben deze monumenten van onze voorouders geërfd en willen ze zo goed mogelijk doorgeven aan onze kinderen. Met 33 historische molens is dat een enorme klus, waarbij tal van deskundigen helpen met hun tijd, kennis, inzet en ruime ervaring. Allen als vrijwilliger, want niemand is in loondienst bij SIMAV. Ondanks de lage kosten van de organisatie, is er veel geld nodig bij de molenstichting. Het onderhouden van de kwetsbare molens is zeer kostbaar, het vergt meer dan we aan reguliere subsidies ontvangen. Om alles weer in goede staat te brengen is maar liefst € 4 miljoen nodig. Al het restauratiewerk hoeft natuurlijk niet ineens, maar we ontkomen er op termijn niet aan.

SIMAV is druk bezig geweest de mankementen bij de molens in beeld te brengen. Maar wat moet als eerste worden aangepakt binnen de huidige middelen? Het onderscheid maken tussen molens wijst het bestuur resoluut af. Immers we hebben de plicht alle (!) molens te onderhouden. Hoe we dit nu gaan aanpakken leest u elders in dit magazine.

Daarnaast hebben we deze informatie gedeeld met de gemeenten die samen de SIMAV vormen. Hen voorgesteld om de jaarlijkse bijdragen te verhogen, zodat we één voor één kunnen starten met het renoveren van molens. De reacties van Colleges B&W zijn nog niet ontvangen.....maar in deze situatie komt van uitstel zeker geen afstel: de rekening loopt op en komt onherroepelijk op ons (de gemeenschap) af. Historisch erfgoed in stand houden is een plicht, maar zeker niet gratis.

Gelukkig ontvangen we ook zeer welkome donaties van de SIMAV-vrienden. Bent u al Vriend, al is dat voor een klein bedrag? Via de website is het aanmelden heel eenvoudig en helpt u mee de molens te onderhouden.

Zeer bijzonder was de erfenis die we onlangs mochten ontvangen. Oud-molenaar Jan Willem Slingerland overleed op 17 juni (zie de In Memoriam) en had SIMAV tot erfgenaam benoemd. Wij zijn daarvoor zeer dankbaar en zullen het geld goed besteden aan zijn geliefde molens in Streefkerk.

Peter de Waard, voorzitter SIMAV

Leerlingen bezoeken Molen De Hoop voor schoolproject

Op 9 juli organiseerde de Christelijke middelbare school de Schans uit Sleenwijk een projectdag. Hiervoor gingen leerlingen als journalisten Gorcum in om diverse locaties te bezoeken. De bedoeling was dat zij interviews hielden en een krant gingen maken over Gorinchem.

Vooraf kregen zij een aantal tips over vragen die ze konden stellen over actuele gebeurtenissen, succesverhalen, bijzonderheden, verbouwingen en toekomstplannen.

Wij werden benaderd voor een bezoek aan molen De Hoop en een interview met de molenaar, Ton van de Heuvel wilde hieraan wel meewerken. In plaats van een groep van 4 leerlingen schoven er nog een paar aan, want een molen in het project was wel erg interessant. En dat was het ook, er werd geboeid geluisterd naar Ton, die aan de hand van de rondleiding veel informatie over de molen gaf aan de leerlingen. Het effect van een interview kwam er niet helemaal, maar er werd driftig geschreven. Wij hebben nadien nog contact opgenomen met de docent, zij gaf aan dat de leerlingen erg enthousiast terugkwamen met veel zelfgemaakte foto's. Een geslaagd project en wij vonden het leuk dat onze Stadsmolen hiervoor het decor was.

SIMAV informeert...

Michel Pantekoek Over de Souburghse Molen en meer

In de warme ochtendzon met een bak koffie aan de tuintafel vertelt Michel over uiteenlopende dingen die ter sprake komen. Over de tuin, de warmtepomp, de kleinkinderen, waarvan hij er 6 heeft en de zevende op komst is. De aanwezigheid van nakroost is overigens meteen aan diverse speeltoestellen en kleine tuinmeubeltjes te zien. Anneke stapt ook nog even de

tuin in en vraagt of dit nou wel een SIMAV interview is. Een schaterlach, "Jij staat stiekem mee te luisteren?"

Souburghse Molen

"De Souburghse... ja, voor mijn gevoel ben ik er ergens halverwege in terecht gekomen. Dan ben je je er niet van bewust dat er een hele geschiedenis achter zit. Ik ben nu anderhalf jaar bij SIMAV en na een half jaar hoorde ik voor 't eerst over de overname en dat de gemeente de molen kwijt wilde. Ook over de moeizame ontwikkelingen die geweest zijn en waar nu dus een positieve kant aan zit

omdat we nu horen hoe goed de samenwerking is!" vindt Michel. Er is heel wat water door de Lek gestroomd eer er een uiteindelijk plan op tafel kwam; "Het liefst had ik gewild dat de oude sprenkelstraat (bestrating bij een watermolen met open scheprad om opspattend water af te vloeien) weer terug gebracht werd en het rad had kunnen draaien, maar dat stond niet in het restauratieadvies. Dat zou echt te duur worden."

Michel heeft een jaar of tien geleden een restauratieopleiding gedaan en het fanatieke erin is aan hem niet besteed. "Het is bijna een geloof, het restaureren op zich. Terwijl ik denk dat een monument best energieneutraal mag zijn. Het gaat er wat mij betreft om dat het monument behouden blijft, want anders verliest het zijn functie en dan verliest het ook z'n waarde. Je moet monumenten niet blijven repareren als ze hun functie verliezen. Het moet dan ook een nieuwe functie krijgen, anders is het zinloos om het in stand te houden. Ik denk dat het met molens ook zo is. Volgende generaties zullen misschien zeggen; we trekken er geen geld meer voor uit tenzij het een functie heeft. Als bijvoorbeeld een dorps huis niet meer gebruikt wordt, houdt het op te bestaan. Souburgh kan straks draaien, het is een

SIMAV informeert...

“karakteristiek beeld dat bij Alblisserdam hoort en ik verwacht dat het ook een functie gaat krijgen die bij het uiterlijk en zijn geschiedenis past”

Vertrouwen

Het werk rondom de Souburghse molen lijkt anders dan Michel altijd deed; “Adri en ik doen nu de directievoering. Adri is daar meer bedreven in dan ik. Ik zat altijd aan de andere kant van de tafel. Mijn inbreng is vooral het gesprek met de aannemer. Ik benader het proces vanuit de praktische kant. We beginnen met vertrouwen in elkaar. Zo deed ik dat in mijn bedrijf ook en ik heb gezien dat het eigenlijk altijd werkt. Je komt je afspraken na en dan doet de ander dat ook.

Vertrouwen staat voorop bij Michel.

Begonnen als onderaannemer, in het uit 1956 stammende bedrijf van zijn vader, is Michel na de overname in 1990 als hoofdaannemer gestart om een betere spreiding te krijgen van zowel risico als planning. Voor Michel is zijn personeel altijd erg belangrijk geweest. Lachend; “Dat wisten ze ook van mij, dat ik hen belangrijk vond. Ik was en ben me ervan bewust dat het ook andersom gold. Want in een goede tijd kan iedereen ander werk krijgen, maar in een minder goede tijd willen ze ook salaris ontvangen en dat hebben we ook altijd kunnen doen. Dat is ook de reden dat ik nu de mensen mag aansturen bij ABB, waar mijn bedrijf en dus ook mijn mensen zijn opgenomen”.

Overname door het Sliedrechtse bouwbedrijf ABB was geen onverwachte stap. “Wat we in onderaanneming deden was al bij ABB” legt Michel uit. “Het klantenwerk, dat deel dat wij in hoofdaanneming deden, gaat om vakmanschap en communicatie, elkaar kennen en vertrouwen. Je komt elkaar tegen, of dat nou in de kerk is of op een voetbalveld. Mensen vragen of je eens kan komen kijken omdat ze een stuk aan willen bouwen of welke bouwgerelateerde vraag dan ook. En op basis van dat vakmanschap krijg je werk. Voor mij is aannemen altijd een kwestie van vertrouwen. Maar dat vergt ook tijd. Ik denk dat we er wel tien jaar over gedaan hebben eer Panco zover was dat we een man of vijf, zes aan het werk konden houden. Maar door de uitbreiding met die

werkzaamheden in hoofdaanneming is er een stuk elastiek ontstaan waardoor opdrachten beter gepland konden worden, met als grootste voordeel meer continuïteit”

Panco was een veelzijdig bedrijf, veel nieuwbouw, maar ook verbouwingen en renovatie van allerlei panden. Niet zonder voldoening vertelt Michel over een oude boerderij in Kedichem, maar ook de Boterbeurs aan de Wijnstraat in Dordrecht behoorde tot de opdrachten. “Het is een ontzettend leuk proces geweest. Hebben we met veel plezier gedaan!”

Leergierig

Een bedrijf runnen komt je doorgaans niet aanwaaien. Michel ‘rolde’ in het bedrijf van zijn vader maar moest er wel wat voor doen. “Na de LTS volgde de MTS. Ik was wel leergierig dus ik volgde cursussen en seminars zolang die niet teveel kostten. Het handelen kreeg ik wel in m’n genen mee, maar mijn vader kon dat beter. Andere dingen, nakalkulatie en planning, heb ik wel beter aangepakt.

Simav, technische commissie

Afgelopen januari was de bedoeling dat Michel zou stoppen met werken. Een jaar eerder werd hem gevraagd mee te werken binnen de SIMAV. ‘Even meekijken’ resulteerde in actief zijn binnen de stichting maar tot zijn spijt moet hij beamen er te weinig tijd voor vrij te maken. Want van stoppen met werken is het nog niet gekomen. Michel draait dit jaar nog mee binnen ‘ABB op maat’ en heeft toegezegd er nog een jaar achteraan te plakken.

“Ik heb drie molens waar ik wat mee zou moeten doen maar daar gebeurt niet zoveel mee. Dat vind ik jammer. Gelukkig zijn de molenaars behoorlijk mondig. Die laten zich, als dat nodig is, wel horen. En ze hebben gelijk! Het is niet alleen hun hobby maar vaak ook hun woning”

De plicht roept, Michel moet nog wat projecten langs. “Als ik terugblik hebben we ontzettend veel geluk gehad met het bedrijf” besluit hij het gesprek. “We hebben er hard voor gewerkt maar er zijn er ook die er hard voor werken en toch op hun neus gaan. Dat kan ook gebeuren, daar ben ik me wel van bewust. Zonder geluk vaart niemand wel”

SIMAV informeert...

Vorbereiding en uitvoering buitenschilderwerk molens

Dit jaar worden in opdracht van Molenstichting SIMAV door verschillende schilderbedrijven 4 molens geschilderd, te weten; Goudriaanse molen te Goudriaan, Kerkmolen in Molenaarsgraaf, de Korenmolen Jan van Arkel te Arkel en de Hoekmolen in Hei- en Boeicop. Binnen onze Technische Commissie wordt op basis van de PIP (Periodiek Instandhouding Plan) de prioriteit voor het schilderwerk van de molens bepaald.

Om kwalitatief schilderwerk onder garantie te kunnen laten uitvoeren dienen de te schilderen ondergronden van zowel hout, metaal, steen en andere oppervlakten in goede staat van onderhoud te worden gebracht. Met "De Gelder Molenmakers" wordt vooraf een inspectieronde gemaakt en de te herstellen onderdelen geïnventariseerd. Daarna wordt op basis van een open begroting een prijsaanbieding opgesteld en bij de SIMAV ingediend. Vervolgens wordt bij minimaal 3 schildersbedrijven offerte aangevraagd.

De opdracht wordt verstrekt aan de voor de SIMAV meest gunstige aanbieder. Er gaat heel wat aan vooraf. Vervolgens wordt met alle partijen de plannings en de werkvolgorde doorgesproken. Tijdens de uitvoering wordt de kwaliteit van de werkzaamheden door leden van de Technische commissie

zeer regelmatig gecontroleerd en waar nodig gecorrigeerd door de betrokken opdrachtnemer. Na voltooiing van de werkzaamheden volgt de oplevering met eventueel nog te herstellen onvolkomenheden. Onze organisatie is trots op de molens en willen graag dat ze er mooi onderhouden uitzien.

Kort MolenNieuws

Een tweetal molens zijn beschikbaar gekomen voor verhuur. Dat betreft de woning van de **Tiendwegse Molen** in Hardinxveld-Giessendam, een markante wipmolen tussen de weilanden. Als bewoner komen enkel molenaars in aanmerking; de selectie vindt plaats door de Technische Commissie van SIMAV. Inmiddels is ook de **Jan van Arkel**, een grote stellingmolen aan de rand van Arkel, vrij gekomen voor een nieuwe bedrijfsmatige huurder. Daar is al belangstelling voor getoond, maar gegadigden kunnen zich altijd nog melden bij B/mak Bedrijfsmakelaars in Gorinchem.

De komende maanden zal de stellingmolen **De Hoop** op de Dalemwal te Gorinchem grondig worden gerenoveerd. Dit project vergt in totaal circa een half miljoen Euro, wat is gedekt door subsidies van de Gemeente Gorinchem en de Provincie Zuid-Holland. Deze restauratie is in de tijd naar voren gehaald met het doel er straks een museum in te realiseren.

De **Achtkante Molen**, een grondzeiler langs de Tiendweg te Streefkerk, is inmiddels ontruimd en het interieur wordt ontdaan van alle verbouwingen uit de jaren '60-'80. Hiermee komen de monumentale onderdelen weer goed in zicht. Het is de bedoeling dat deze molen, midden in een toeristisch steeds drukker wordend gebied, straks als bezoekersmolen wordt ingezet.

SIMAV informeert...

Aad Schouten, een van onze molenaars, hebben we gevraagd herinneringen aan de onlangs overleden molenaar Willem Slingerland op 'papier' te zetten. Op de manier waarop deze molenaars met elkaar bij de draaiende wieken hebben staan praten, zo heeft Aad dit ook gedaan in onderstaand stuk. Mooi, eerlijk en in 'poldertaal', als polderbewoners onder elkaar.

Molenaar WILLEM SLINGERLAND 1931 - 2019

De eerste kennismaking met Willem gaat vele jaren terug. En dan niet als molenaar, maar als iemand die je kon uittekenen midden op de Zijdebrug waar hij de ene keer richting Ammers stond te kijken en de andere keer richting de Kinderdijk. Want zo, van af deze plaats, zag je bijna alle molens staan. Hij kon daar geruime tijd zo maar staan kijken waarbij ik dikwijls dacht; wat staat die man daar te staren?

Op deze vraag kwam een antwoord nadat ik hem eens aansprak toen ik onderweg was naar Jan Noorlander, die op dat moment molenaar van de Broekmolen was.

Hij stelde zich voor als Willem Slingerland, geboren en getogen op de Broekmolen. Ik had wel eens gehoord dat daar vroeger een familie Slingerland molenaar was geweest en dat die later op 't Streefkerkse een huis gekocht hadden en daar waren gaan wonen. Ondanks dat Willem enige schroom vertoonde om een gesprek aan te gaan, kregen we dat toch, waarbij hij enige verhalen vertelde hoe het was om daar te wonen en te werken. Het gezin Slingerland bestond uit vader, moeder en twee zoons, te weten Kees en Willem.

Om aan de kost te komen werkte zijn vader bij de boeren.

O.a maaide hij veel van de boezemkaden om te hooien. Als Willem en zijn broer Kees dan uit school kwamen gingen ze vaders opzoeken om dan mee te helpen met de hooibouw. Dit alles natuurlijk lopend vanuit Streefkerk. Het gebeurde wel dat ze tot

voorbij de eendenkooi van Roodnat op Oud-Alblas moesten lopen om daar te hooien. Dit hooi werd dan verkocht en opgehaald met kleine schuitjes.

Ook nam zijn vader stukken boezem aan om water schoon te maken. Dit hield in de pompbladeren af snijden. Dat deed men met de schoef en wat verder uit de kant met de bul.

Dit was zwaar werk waar twee man werk aan had. De een roeien in de schouw en de ander achterin de schouw. Die liet de bul door t water gaan met kleine rukjes zodat de planten afgesneden werden.

Terwijl hij vertelde dwaalden zijn ogen langs de boezem waar

Foto's Wim van der Wal

SIMAV informeert...

hij verschillende molens kon zien draaien. Maar hij was geen molenaar geworden. Hij werkte op de timmerfabriek op 't dorp. Willem vond het nog wel aardig om naar de molens te kijken maar meer ook niet.

Hoe anders zou dat jaren later worden...

Dat was in de tijd dat Piet Riksoort op de Kleine Tiendweg molenaar was en Noorlander molenaar was op de Achtkant. Maar Noorlander werd toen machinist op het gemaal in de kinderdijk.

Willem kwam gaande wel bij Piet en Anneke op de Kleine Molen waarbij Piet hem probeerde over te halen om toch molenaar te worden op de Achtkant. Maar daar voelde Willem niet veel voor want hij en zijn broer, waar hij mee woonde, hadden zo hun vaste gewoontes en die doorbrak je zomaar niet.

Totdat Anneke zich er mee bemoeide en hem er een paar tips meegaf zodat de inbreuk niet al te groot zou zijn.

Na enige dagen kwam Willem met het nieuws dat hij het er met zijn broer over gehad had en gemeend hadden dat het kon. Willem besloot molenaar te worden.

De eerste tijd overwegend op zaterdag, maar al vrij snel werd dit meer. Vooral nadat hij met pensioen ging. Willem ontpopte zich als een rasechte watermolenaar in alle facetten van het molenaars ambacht.

Hij maalde thuis ook veel zodat vader kon gaan werken. Die kon meer verdienen dan Willem, die toen net van school was gekomen. Op deze wijze is hij molenaar geworden en ondanks dat dit al weer jaren geleden was, was hij het zeker niet verleerd en kreeg er ook echt schik in om dit weer te doen. Hij vertelde mij dat hij nooit gedacht had dat hij weer met zoveel plezier achter de molen zou staan.

Willem was een man van structuur, dus de teller werd altijd opgenomen (de eerste tellermolenaar). Het streven was altijd om minimaal zo'n 10 tot 15 duizend omwentelingen te maken in de week. Er zijn vele jaren geweest dat meestal alles los was op streefkerk. Want ook de Noorlanders, Jan en Cor en niet te vergeten Kees Noorlander op de Ouwe Wetering draaiden vaak. Willem is zo nog vele jaren molenaar geweest. Eerst op de Achtkant en later, toen Piet en Anneke Rixoord van de Kleine Tiendweg gingen, molenaar op deze molen.

Ook heeft Willem nog enige jaren op de Overwaard in de Kinderdijk als reservemolenaar gemalen, waar hij zich prima thuis voelde. Want ook al waren deze molens toch heel wat

groter, hij maalde er net zo lustig mee als op Streefkerk. Want wat kon hij malen; altijd het goede zeil er direct voor en dan gaan met dat spul, voor uren achtereen. Zeker met buig weer kon je de vakman bezig zien en heel dikwijls op het scherpst van de snede. Zeker niet onverantwoord, maar zo dat het respect afdwong dat hij dit nog zo in zich had en je er daadwerkelijk een beeld bij had hoe dat er vroeger aan toe ging met heel de koppel van 't Streefkerkse.

Met zijn heengaan als molenaar is dat voltooid verleden tijd geworden.

Willem is door de jaren heen ook verschillende keren bij mij op de molen geweest. Eerst kwam hij op de fiets (auto reed hij niet). Later ging ik hem halen.

Op een keer was hij bij mij met een mooie rijzende wind. Wat kon hij daarvan genieten. Maar de tijd drong om naar huis te gaan want het werd etenstijd. Na aandringen van mijn kant

SIMAV informeert...

toch zijn broer maar gebeld dat het later zou worden, want de molen liep zo best....

Ook bij hem thuis heel wat keren geweest. Altijd gezellig met de driegaats kachel aan in de keuken. Broer Kees bleef dan wel in de voorkamer, maar deed wel gaande mee in de gesprekken. Want de kamer en-suite deuren bleven altijd een stukkie open. Een bijzonder tweetal, die samen heel wat jaren gewoond hebben aan de Kerklaan.

Willem heeft zijn broer jaren overleefd en dat maakte dat hij door zijn molenaar-zijn onder de mensen bleef en een praatje maakte met degene die voorbij kwam.

Ook wil ik nog een passie van Willem benoemen; tuinen, zowel thuis als op de molen had hij een groententuin en die lagen er altijd keurig bij.

Willem, een man van weinig woorden, maar hij kon je in zijn

verhalen meenemen en boeiend vertellen over vroeger. Ook sprak hij altijd met respect over zijn ouders in vele facetten van het leven. Over het harde werken wat ze moesten doen om te overleven daar achter in de polder. Ook over hun geloofsleven sprak hij met respect. Maar voor zichzelf was hij daar erg gesloten over als je ernaar vroeg.

Willem, een molenaar in hart en nieren, is niet meer. Het was voor mij meer dan een voorrecht hem zo gekend te hebben.

Met een kleine kring van familie en molenvrienden hebben wij hem ten grave gebracht.

Dat hij rusten moge in Vrede.

Aad Schouten.

Vrijwilligers gezocht

De Molenstichting SIMAV is voortdurend op zoek naar nieuwe vrijwilligers. Er zijn tal van vacatures om opvolging te regelen, maar ook nieuwe kennis en vaardigheden zijn meer dan welkom. Op vrijwel ieder gebied zoeken we professionals die het leuk vinden om te helpen ons erfoegd op juiste wijze in stand te houden. Door werkzaamheden aan te sturen of juist zelf uit te voeren (bijvoorbeeld in ons Klusteam). Zowel technisch als administratief.

Hieronder melden we enkele vacatures. Maar ook al past dit niet direct op uw vaardigheden, schroom niet contact met ons op te nemen. We kunnen uw kwaliteiten vast elders binnen de organisatie inzetten. Laat uw interesse per mail weten via bestuur@simav.nl.

Leden Technische Commissie

De TC is het hart van SIMAV, zij coördineert al het onderhoudswerk aan de molens. Dit omvat het inspecteren van molens, renovatieplannen opstellen, opdrachten verlenen aan uitvoerende bedrijven en het toezicht houden op de uitvoering. We kunnen altijd deskundigen 'uit de bouw' gebruiken, zoals architecten, aannemers, uitvoerders, werkvoorbereiders, enz. Maar zeker molendeskundigen zijn meer dan welkom.

Binnen dit brede team is specifiek behoefte aan:

- Een werktuigbouwkundige

Een molen is een werkend monument, een historisch werktuig. Gezien het molenwerk (draaien en malen) is werktuigbouwkundige kennis voortdurend nodig. Voor dit

specialisme zijn we nu vooral van derden afhankelijk, maar zien graag ook een invulling binnen ons team.

- Een elektro-/installatietechnicus

Eveneens een vakgebied waar we binnen de Technische Commissie behoefte aan hebben. De molens zijn voorzien van elektrische installaties, soms van oudere datum en toe aan vervanging. Iemand die daar toezicht op houdt en de nodige wijzigingen aanstuurt is hard nodig.

Bouwhistorisch specialist

Onze Erfgoed Commissie adviseert gevraagd en ongevraagd het bestuur en Technische Commissie om het onderhoud aan de molens in goede banen te leiden. Niet alleen de bouwkundige aspecten spelen daarbij een rol, maar zeker ook cultuurhistorische zaken die aandacht vergen bij onze monumenten.

Marketeer/acquisiteur

Molens draaien niet enkel op wind, ook op geld. De financiën zijn altijd een heikel punt bij historische monumenten. Om al het onderhoud te plegen dat nodig is, om alle mooie plannen die we hebben te realiseren. Vandaar dat SIMAV iemand zoekt die kan helpen bij de marketing, het zoeken van nieuwe geldbronnen, het benaderen van bedrijven voor sponsoring (zoals adopteren van een molen), het verkrijgen van gelden uit toerisme, enz. Iemand met een mix van tijd, ervaring en contacten om dit belangrijke werk voor de molenstichting op te pakken.

SIMAV informeert...

Restauratie molen Souburgh in volle gang

Op donderdag 29 augustus jl. is bij de Souburghse molen in Alblasserdam begonnen met het opvijzelen van de molenromp. De molen uit 1860 wordt momenteel grondig gerestaureerd.

Omdat de molen zo'n twaalf centimeter uit het lood stond, werd rond de molen een betonplaat gestort die er voor zorgde dat de molen d.m.v. trekvijzels opgevijzeld kon worden. Deze vijzels bleven ongeveer een week onder spanning staan. Direct na het vijzelwerk werden de wigvormige sparingen aangestort, na ongeveer een week werden de vijzels weer gelost en stond de molen definitief op de nieuwe fundering.

Inmiddels volgen de werkzaamheden elkaar snel op. Als gevolg van jarenlange vochtinwerking vanuit het gevelmetselwerk van de molenromp zijn alle balkkoppen van de verdieping zwaar aangetast. Uit bouwhistorisch oogpunt is het niet verantwoord alle balklagen geheel te vervangen, er is gekozen om alle balkkoppen in het werk te vernieuwen m.b.v. het Bèta Systeem van Conserduc/Renofors. Vooraf aan het herstel wordt de betreffende balk met een schroeftempel afgesteund op de ondergrond. De aanwezige vloerdelen boven, en een deel naast de betreffende balkkop worden verwijderd, de balk wordt tot aan het gezonde hout gemuteerd. Vervolgens wordt het aangetaste hout uit de muursparing voor de balkoplegging verwijderd. Dan worden geribbelde polyester wapeningstaven gelijmd. Hierna worden een aantal werkzaamheden verricht die leiden tot volledig herstel van de balken, zodanig dat ze in een later stadium geschilderd kunnen worden.

Er wordt momenteel ook voorbereidend werk verricht t.b.v. herstel gevelmetselwerk. Deze werkzaamheden zullen naar verwachting ca. 10 weken in beslag nemen, aansluitend wordt het stucwerk van de buitenzijde hersteld. Begin oktober starten de molenmakers werkzaamheden, zoals o.a. maken kruivloer, maken kuip, herstellen overring, bovenwiel, staart en schoren, deze werkzaamheden lopen tot aan het einde van 2019.

Het zal nog wel enige tijd duren voor het helemaal klaar is, maar de veranderingen zijn al duidelijk zichtbaar. Het

eindresultaat zal een mooie draaiende molen zijn die regelmatig open is voor publiek. Wij houden u op de hoogte.

Fotowedstrijd SIMAV molens

Molens zijn mooi en staan over het algemeen opvallend in het polderlandschap, ze steken hoog boven de bomen uit, als het goed is tenminste.

Elke avond wordt tijdens het weer in het 8 uur journaal een foto getoond die het karakter van het weer van die dag laat zien, opvallend is dat op die weerfoto vaak een molen staat. Molens fotograferen, wij kunnen er niet genoeg van krijgen. Het dan ook niet verwonderlijk dat we in 2019 een 4 seizoenen fotowedstrijd hebben georganiseerd. De ingezonden winterfoto's hebben een fraai beeld gegeven van het koudste seizoen van het jaar, de winnaars zijn inmiddels bekend. Ook de winnaars van het thema "lente" hebben bericht gehad. Foto's voor het derde deel van de wedstrijd kunnen tot uiterlijk 28 september worden ingestuurd. Voor meer info over de fotowedstrijd, zie onze website: www.simav.nl. En even ter afsluiting: alleen foto's van de molens van molenstichting SIMAV en foto's van het juiste seizoen van het jaar, de Herfst. Alleen winnaars krijgen bericht.

Foto Hille de Bruin

SIMAV informeert...

Restauratie molen de Hoop Fietsmolentocht binnenkort van start

In week 39 (eind september) wordt, volgens planning, gestart met de restauratie van molen De Hoop aan de Dalemwal te Gorinchem.

Een stuk geschiedenis vooraf, De molen werd gebouwd in 1764 als wal- en korenmolen. Deze stellingmolen staat op de stadswal aan de Boven Merwede en is mede door de hoogte vanaf het water en de overkant goed te zien. In de molen bevinden zich twee maalstoelen en een mengketel, deze zijn allemaal door de wind aangedreven. Het duurde meer dan honderd jaar, voordat de molen een naam kreeg, in 1879 werd aan de tot dan toe naamloze molen, door de nieuwe eigenaar, A.J. van de Water, de naam "De Hoop" gegeven. In 1900 werd een gasmotor in de molen geplaatst om ook bij windstilte te kunnen malen. Door het steeds minder in bedrijf zijn van de molen raakte deze in verval en in 1941 werd een actie gestart om de stadsmolens De Hoop en Nooit Volmaakt voor het nageslacht te bewaren. In 1942 werden beide molens weer in bedrijf gesteld. Enkele in 1944 dichtbij afgeworpen vliegtuigbommen hebben de Hoop doen scheuren en sindsdien heeft de molen problemen met vochtdoorslag. De gemeente Gorinchem kocht in 1951 de molen, die na de installatie van een motor in 1949, stilstand en pleegde het noodzakelijk onderhoud. In 1965 is De Hoop gerestaureerd; van 1993 tot 1995 is de molen nogmaals uitgebreid gerestaureerd.

In 2014 heeft de gemeente Gorinchem de molen aan de SIMAV overgedragen, in januari 2019 heeft de molenstichting een restauratieplan op laten stellen door Erfgoed advies Groen uit Montfoort. Hierna zijn er door de SIMAV een aantal offertes opgevraagd bij gespecialiseerde aannemers voor het bouwkundige werk en voor het molenaarswerk, de offertes vielen echter buiten het budget. Na bestudering en aanpassing van bestek en offertes is het bouwkundige werk aan de Koninklijke Woudenberg in Ameide gegund en het molenaarswerk aan Molenmaker van der Wal te Oud-Alblas. De oplevering staat medio februari 2020 gepland. Getracht zal worden de overlast tot een minimum te beperken voor wandelend publiek op de Gorcumse wallen. Voor bezoekers aan deze drukbezochte molen heeft het tijdelijk wel consequenties.

Op zaterdag 28 september wordt de zevende editie van de Fietsmolentocht gehouden, waarbij de rijders de route van de befaamde schaatsmolentocht volgen. Een recreatief evenement dat de Rotaryclubs Alblasserwaard en Kinderdijk jaarlijks organiseren voor een goed doel. Ditmaal met medewerking van de Molenstichting SIMAV.

De Fietsmolentocht kent vier afstanden: 15, 30, 50 en 70 kilometers. Enkele van deze routes zijn dit jaar iets verlegd, zodat de tocht over de landelijke Tiendweg van Streefkerk gaat. Hierdoor kunnen de deelnemers het bijzondere molencomplex Streefkerk bezoeken, met de **Kleine Molen**, de **Achtkante Molen** en de **Hoge Tiendwegmolen** (zonder wieken). De molenaars zijn dan aanwezig om het monument te tonen en over de werking van de molen te vertellen.

Opstappen voor de Fietsmolentocht kan vanaf 09.00 uur op zeven verschillende plaatsen in de Alblasserwaard. Voor kinderen tot en met 12 jaar is de Fietsmolentocht gratis. Daarboven is het inschrijfgeld 10 euro, inclusief medaille én loterij lot. Ditmaal gaat de opbrengst naar het Odensehuis Papendrecht, een informatie- en ontmoetingsplaats voor mensen met (beginnende) dementie en hun familie.

Aanmelden en meer informatie vinden over de route, tijden en bijzondere activiteiten onderweg, kan via www.fietsmolentocht.nl.

SIMAV informeert...

Prioriteiten in onderhoud

We zouden natuurlijk graag alle molens in optimale staat hebben, maar financieel is dat niet haalbaar. Langzaam treedt het verval op. Bij een molen met veel hout is dat onontkoombaar. Met preventief onderhoud (zoals verven) probeer je de achteruitgang af te remmen, maar ooit zal renovatie echt nodig zijn.

De financiële middelen van SIMAV dwingen ons tot keuzes; we kunnen niet alles aanpakken wat nodig is. Voor molenaars soms lastige keuzes, want ieder wil 'zijn' molen natuurlijk in prima staat hebben. Ook voor de Technische Commissie en het bestuur zijn deze keuzes moeilijk. Immers want hoe bepaal je de volgorde? Welke molen komt het eerst aan bod?

Daar heeft het bestuur een heldere visie op vastgelegd. Hierbij zeggen we niet dat de ene molen belangrijker is dan de ander, door bijvoorbeeld leeftijd, ligging, unieke kenmerken e.d. Nee, want we hebben de taak gekregen van de gemeenschap om alle 33 molens in stand te houden. In Streefkerk houden de mensen van De Liefde, in Gorinchem wil niemand De Hoop verliezen.

Creative denkers/doeners uit Gorinchem

Deze zijn er ongetwijfeld in ruime mate, maar het is ons nog niet gelukt hen te vinden en voor SIMAV te interesseren. Terwijl we zo'n mooi project voor ogen hebben in de stad Gorinchem: het realiseren van een museum in molen De Hoop.

De vrijwilligers van SIMAV zijn zeer deskundig en veelzijdig, maar van het tot stand brengen van een museum hebben we geen verstand. Toch is dit een grote wens van zowel SIMAV als het stadsbestuur. De markante en toeristisch aantrekkelijke molen De Hoop 'dienstbaar' laten zijn aan Gorinchem om de binnenstad nog aantrekkelijker en levendiger te maken. Met een museale functie die toont wat stad en regio hebben te bieden (begane grond), het verhaal van de eeuwenoude stad Gorinchem vertellen (1^e verdieping) en het historische verhaal van de vele stadsmolens op de wallen (2^e verdieping). Dat is de globale opzet die ons voor ogen staat, maar altijd nog kan worden aangepast voor betere plannen.

Om zoiets voor de stad van de grond te krijgen hebben we hulp nodig. Van creatieve denkers en doeners. Die de stad kennen, die zich er voor willen inzetten en het leuk vinden iets moois voor de toekomst te realiseren. Nu zijn niet zozeer de financiën het probleem, maar de kennis en daadkracht. Help ons en geef uw interesse door via bestuur@simav.nl.

We zijn gekomen tot een heldere prioriteitstelling. Een maatlat waarlangs alle onderhoudsposten worden gelegd om de volgorde te kunnen bepalen. Een logisch geheel, hoewel de uitwerking in de praktijk zeker niet simpel zal zijn:

1. Veiligheid voor mens en monument/machine
2. Wind- en waterdicht (behoud van het monument)
3. Draaivaardig zijn
4. Maalvaardig zijn
5. Onderhoud aan de ondersteunende bebouwing en het erf (overig onderhoudswerk)

De komende maanden gaan de SIMAV-deskundigen al het nodige onderhoud hierop indelen, zodat we op geordende wijze de zaken kunnen gaan aanpakken die prioriteit verdienen.

Molens en ICT

In de tijd dat onze molens werden gebouwd kenden we nog geen computers en internet. Maar SIMAV zou nu niet meer zonder kunnen. Dit jaar is er bijzonder hard gewerkt aan verschillende automatiseringsprojecten met hulp van diverse deskundigen/vrijwilligers. Als ANBI-stichting heeft SIMAV gratis de beschikking gekregen over de geavanceerde business-software van Microsoft. Stap voor stap nemen we daar onderdelen van in gebruik.

Centraal staat het Sharepoint systeem, waarmee de medewerkers de nodige documenten 'in the cloud' met elkaar kunnen delen. Het zeer omvangrijke SIMAV archief met vele duizenden bestanden wordt in de komende maanden hiernaar overgezet.

Voor de vele contacten van SIMAV is een database ontworpen, waarmee terdege rekening is gehouden met de privacy vereisten volgens de AVG. Inmiddels wordt vanuit deze Access-database de mailing van dit digitale magazine aan zo'n 1.000 lezers verzorgd.

Ook voor het onderhoud aan de molens is een database ontworpen. Iedere onderhoudspost wordt daarin vastgelegd, zowel uit de reguliere 6-jaarsplanning als vanuit de (digitale) inspectierapporten en tussentijdse meldingen door molenaars.

SIMAV informeert...

Ons archief

Hoekmolen

Deze wipwatermolen in Hei- en Boeicop is zeker ruim 4 eeuwen oud. Op 6 augustus 1622 vond namelijk de aanbesteding plaats voor de vernieuwing van de on-dertoren van de molen, alsmede van de voor- en achterwater-loop, het

waterwiel en het onderrondsel of de schijfloop.

De huidige ondertoren en koker van de molen zijn duidelijk 17de eeuws. Maar of een en ander echter dateert uit 1622 of 1642 is niet duidelijk. Op 21 februari 1641 brandde namelijk een van de beide molens van de polder Neder-Heicop tot de grond toe af, waarna de heer van Brederode in 1642 toestemming verleende om herbouwkosten van de nieuwe molen om te slaan over de landeigenaren in de polder en de gebruikers van die landen.

Tot 1945 is de molen in werking gebleven, waarna een dieselmolaal haar functie heeft overgenomen. In 1960 dreigde de molen te worden gesloopt, dit werd voorkomen door aankoop in 1963 door het hoogheemraadschap van de Vijfheerenlanden die de molen vervolgens restaureerde. In 2004 sloeg de molen tijdens een hevige storm op hol. Door kortdaat optreden van de brandweer is de molen niet geheel verloren gegaan. In 2005 was de molen na een grondige restauratie van onder andere de kap weer gereed. Sinds 2008 is SIMAV eigenaar van de Hoekmolen.

Meer informatie, de technische gegevens en foto's zijn te vinden op onze website

Molens open voor bezoek

Op zaterdag 5 oktober is het SIMAV molendag. Naast de landelijke Molendag in mei en de Open Monumentendag in september is er in oktober nog een dag waarop de molens van onze stichting open zijn. Op die dag kunnen molenaars uit den lande collega's en hun molens bezoeken, maar uiteraard zijn alle geïnteresseerden welkom.

Molenaars zijn altijd dankbare gastheren omdat ze op die dag bezoekers ontvangen die geïnteresseerd zijn in hun passie. Ze staan klaar om te vertellen over het ambacht, de werking van de molen, de geschiedenis en ga zo maar door.

Bij verschillende molens zijn wat activiteiten te bespeuren zoals bij de Hofwegense molen in Bleskensgraaf. Leerling molenaar Diederik gaat met een motorkettingzaak een houtsculptuur uit een boomstam zagen. Tevens zijn er gemalen open die dag zoals het dieselmolaal Polder Sliedrecht aan het Abbekesdoel, dieselmolaal Over- en Nederslingeland in Giessenburg en dieselmolaal Langerak aan de Nieuwpoortseweg aldaar.

Via de website zijn fietsroutes te downloaden. Deze routes hebben verschillende startpunten in het gebied waar 'onze molens' staan. Ook bij de plaatselijke VVV's zijn deze routes te verkrijgen. De molens zijn open tussen 10:00 en 17:00u.

SIMAV informeert...

In Kort & Bondig laten we mensen aan het woord die lange tijd werkzaam zijn voor de molens van SIMAV.

Kort & Bondig

Wat is uw naam?

Ik ben Cees Noorlander, woonachtig in Nieuw-Lekkerland en 69 jaar oud.

Hoelang bent u actief voor SIMAV?

Vanaf 2 september 1976 tot heden als molenaar op de Oude Weteringmolen te Streefkerk

Welke opleidingen heeft u gevolgd?

Na de lagere school de LTS in Ridderkerk voor timmerman. Het Gilde voor Vrijwillig Molenaar is in 1972 opgericht maar toen was ik al zelfstandig molenaar. In 1976 werd ik beheerder van rioolzuiveringen bij het Waterschap.

Foto: Marianne van Hasselt

Wat is uw favoriete vakantieplek?

Zwitserland, waar we vele jaren zijn geweest. Prachtige natuur, rust, waar we uren kunt wandelen zonder iemand tegen te komen.

Welke hobby heeft u naast het draaien op een molen?

Ik gooi graag een hengeltje uit, vissen dus. En ik ben chauffeur voor de gasten van de Molenhoeve, een zorgboerderij in Streefkerk.

Wie zou u nog eens willen ontmoeten?

Ik zou koning Willem en koningin Maxima nog eens willen ontmoeten en hen te vertellen dat ik prins Claus heb ontmoet en dat er 28 Noorlanders op 24 molens in Zuid-Holland hebben gewoond...dat zou wel heel speciaal zijn.

Wie bewondert u het meest?

Mijn vader, omdat hij goed was in miniatuurmolens maken.

En zeker ome Dirk Noorlander, broer van mijn vader. Ik heb hem opgevolgd als molenaar en daar was hij trots op.

Van welke fout heeft u het meest geleerd?

Hier weet ik gelukkig geen antwoord op.

Welke dingen heeft u door ervaring uzelf aangeleerd?

Als driejarige kwam ik al veel bij molenaars. Door goed naar hun verhalen te luisteren en naar de lucht te kijken heb ik veel geleerd over het weer. Touwen aan molenzeilen splitsen en naaien en ook klein reparatiewerk aan de molen.

Welke type molen is uw favoriet en waarom?

Dat is duidelijk een wip-watermolen. Het model spreekt me aan. Door het open scheprad zie je altijd wat een water er wordt verzet.

Heeft u nog een leuke anecdote van uw werk bij SIMAV?

'k Had pas nogeen bezoeker die stond aan de andere kant van de sloot naast de molen. Maar hij ging niet terug. Hij trok zijn klee uit en kwam met zijn hondje door de vliet zwemmen. 'k Heb veel bezoekers gehad maar nog nooit een die kwam zwemmen!

Welke gouden tip wilt u molenaars geven?

Let altijd zeer goed op de veiligheid in en rond je molen om ongelukken te voorkomen. Wees zuinig op je molen want er is niet altijd genoeg geld om gebreken te repareren.

Welke tip wilt u niet-molenaars binnen SIMAV meegeven?

Ik bewonder jullie inzet!

En breng toch eens een bezoek aan de pracht van SIMAV.

Door SIMAV worden enkele relatiegegevens vastgelegd, zoals naam en mailadres van personen of instanties, die deze nieuwsbrief ontvangen. Hier wordt zorgvuldig mee omgegaan. De gegevens zijn afgeschermd, slechts een beperkt aantal functionarissen heeft toegang ertoe en de bestanden worden niet aan derden verstrekt. Het eventueel afmelden voor de nieuwsbrief en het verwijderen van uw gegevens kan eenvoudig door een mail te sturen naar: bestuur@simav.nl
U ontvangt deze e-mail omdat u zich heeft opgegeven voor onze periodieke nieuwsbrief, of als leverancier, sponsor, vriendelijk of vrijwilliger van onze stichting, tevens basisscholen. Ook bedrijven, instellingen, die zich inzetten op toeristisch gebied of die streekproducten verkopen, ontvangen de nieuwsbrief.
SIMAV

Nieuwe Veer 42
2959 AK Streefkerk

De eerstvolgende nieuwsbrief verschijnt begin december 2019

